

Persische Abstracts

نظام آبرسانی سنتی در کاشان

هاینتس گاوبه^۱

(صص ۱ تا ۱۷)

تاریخ دریافت: ۲۰۱۷/۱۲/۱۷، تاریخ پذیرش: ۲۰۱۸/۱/۵

چکیده

در بخش گسترده‌ای از سرزمین ایران، آب و شیوه آبرسانی از مهم‌ترین مسائل گذشته و حال بوده و هست. از این رو، در بسیاری از شهرهای تاریخی ایران نظام‌های آبرسانی بسیار دقیقی وجود داشته است که بررسی سیر تحول آنها می‌تواند برای پژوهشگران حوزه ایران‌شناسی اهمیت فراوانی داشته باشد. قنات‌ها سهم شایانی در آبادانی به‌ویژه در شهرهای حاشیه کویر داشته‌اند و شهر کاشان از جمله شهرهایی است که قنات‌ها و آب‌انبارهای آن در سفرنامه‌ها و کتاب‌های تاریخی مطرح شده‌اند. در مقاله حاضر وضع قنات‌ها و آب‌انبارهای کاشان در سفرنامه‌ها و توسعه و تکمیل آنها در گذر تاریخ بررسی شده و تلاش شده است وضع موجود آنها بر پایه منابع مکتوب، نقشه‌ها و منابع شفاهی معاصر شرح داده شود.

کلیدواژه‌ها

کاشان، قنات، آب‌انبار، نظام آبرسانی سنتی

^۱ استاد دانشگاه ابرهارد کارلز توبینگن، آلمان، نشانی ایمیل: heinzgaube@yahoo.com

روزنامه شکوفه، دومین نشریه زنان ایرانی در دوره قاجار

علی شهیدی^۱

گلاره مرادی

(صص ۱۹ تا ۴۳)

تاریخ دریافت: ۲۰۱۷/۱۲/۱۶، تاریخ پذیرش: ۲۰۱۸/۱/۲

چکیده

این پژوهش به تاریخچه و تحلیل محتوای روزنامه شکوفه، دومین نشریه زنان ایرانی می‌پردازد که در اواخر دوره قاجار (۱۳۳۰ تا ۱۳۳۴ق) به صاحب‌امتیازی و مدیرمسئولی مریم عمید سمنانی (مزمین السلطنه) منتشر می‌شده است. مریم عمید در زمینه آموزش و پرورش دختران، بهداشت زنان و کودکان، و مسائل فرهنگی و اجتماعی زنان پیشگام بوده است. تاسیس مدرسه «مزینیه» و «انجمن همت خواتین» - که گزارش‌های مربوط به آنها در روزنامه شکوفه آمده - از دیگر اقدامات اوست. تحلیل محتوای شکوفه تصویری کمی و کیفی از نیت، اهداف و اقدامات سردبیر و نویسندگان روزنامه، سیر تغییرات محتوایی روزنامه، و خواسته‌ها و فعالیت‌های مدنی زنان همگام با تحولات اجتماعی ایران اواخر قاجار به دست می‌دهد.

کلیدواژه‌ها

روزنامه شکوفه، مریم عمید سمنانی، مدرسه مزینیه، انجمن همت خواتین، تاریخ مطبوعات ایران

^۱ استادیار دانشگاه تهران، نشانی ایمیل: alishahidi@ut.ac.ir

جنسیت‌سازی در زبان (با نگاهی به زبان فارسی)

مهرداد سعیدی^۱

(صص ۴۵ تا ۵۲)

تاریخ دریافت: ۲۰۱۸/۱/۲۷، تاریخ پذیرش: ۲۰۱۸/۲/۱۷

چکیده

این مقاله به مسأله «جنسیت‌سازی در زبان» می‌پردازد، موضوعی که در آلمان در مورد آن بحث‌های فراوانی صورت می‌گیرد، اما این بحث‌ها بیشتر جنبه احساسی دارند. در پژوهش حاضر به منظور نشان‌دادن وضع ایران در این زمینه، مسأله جنسیت‌سازی در زبان فارسی بررسی می‌شود. پرسش اصلی این است که زبان فارسی از نظر زبان‌شناسی، فرهنگی، و سیاسی تا چه حد در زمینه جنسیت‌سازگار است و آن را آشکار می‌سازد؟ دلیل اصلی طرح این موضوع بحث‌انگیز، تصویرهای متفاوت مردم‌شناسانه‌ای است که سیاست‌های فرهنگی، آموزشی و جنسیتی دو کشور (ایران به عنوان کشوری با دموکراسی مذهبی از یک سو، و آلمان با حکومت دموکراتیک سکولار از سوی دیگر) (باز) تولید می‌کنند. به نظر می‌رسد که محافل لیبرال دموکرات چپ - بدون در نظر گرفتن صدهای انتقادی لایه‌های محافظه‌کار جامعه - کوشش می‌کنند تا جنسیت‌سازی زبان را در قالب نژاد جدید بشر، فراتر از طبقه‌بندی هویت جنسی تعریف کنند. این الگو کاملاً مخالف شیوه جمهوری اسلامی ایران است که همواره به عنوان حکومتی واپس‌گرا و منسوخ شناخته شده است. نویسندگان نگاهی انتقادی به جنسیت‌سازی زبانی دارد، زیرا آن را در همگرایی با ایدئولوژی زبان می‌داند. در این مقاله ادعا نشده است که تبعیض جنسیتی وجود ندارد، پرسش واقعی این است که اصلاح زبان واقعا تا چه حد در مقابله با نابرابری جنسیتی موثر است؟

کلیدواژه‌ها

جنسیت‌سازی زبان، زبان فارسی، جنسیت در دستور زبان

^۱ دانشگاه هومبولت، آلمان، نشانی ایمیل: saeedimehrdad@yahoo.de

«کاین همه نقش عجب در پرتو پرگار داشت...»

ورود به جهان فکری-ادبی حافظ با التفات به ترجمه آلمانی یوآخیم وهلبین از دیوان او

راند فریدزاده^۱

(صص ۵۳ تا ۶۵)

تاریخ دریافت: ۵ ژانویه ۲۰۱۸، تاریخ پذیرش: ۲۹ ژانویه ۲۰۱۸

چکیده

ترجمه غزل‌های حافظ شیرازی که به‌درستی حافظِ حافظه فرهنگی ایرانیان لقب گرفته است، کاری - اگر نگوییم ناممکن - بس دشوار است. درک دقیق تر دیوان حافظ مستلزم ورود به جهان فکری و همچنین توجه به سنت و سیاق فرهنگی و تاریخی دوره اوست. یوآخیم وهلبین (۱۹۳۶-۲۰۰۴ م) استاد دانشگاه فرای برلین، در سال ۲۰۰۴ میلادی ترجمه جدیدی از دیوان حافظ به زبان آلمانی ارائه داده است. وهلبین در این ترجمه همت خود را صرف برگردان منشور غزل‌های حافظ کرده است تا بتواند آنگونه که خود می‌گوید، با ترجمه‌ای «هوشیارانه» و بدون اولویت‌بخشی به فرم، مضمون اشعار حافظ را برای مخاطب آلمانی تبیین کند. این جستار در پی آن است تا با مددگرفتن از نظریات متفکران غربی همچون یوهان ولفگانگ فون گوته و همچنین با اتکا بر نظریات بلاغی عبدالقاهر جرجانی، به نقد مدعا و بررسی ترجمه وهلبین بپردازد.

کلیدواژه‌ها

حافظ شیرازی، یوآخیم وهلبین، یوهان ولفگانگ فون گوته، عبدالقاهر جرجانی، نظریات ترجمه، ترجمه ادبی

^۱ استادیار دانشگاه شهید بهشتی، نشانی ایمیل: r_faridzadeh@sbu.ac.ir

شناخت واقعیت خدا

شباهت اندیشه «نیروهای الهی» گریگوری پالاماس و «صفات الهی» ابن عربی

رولاند پیچ^۱

(صص ۶۷ تا ۸۹)

تاریخ دریافت: ۲۰۱۸/۱/۲۵، تاریخ پذیرش: ۲۰۱۸/۲/۱۰

چکیده

از دیدگاه گریگوری پالاماس - متکلم مسیحی بیزانسی و یکی از مهمترین طرفداران هسی‌چازم - و ابن عربی - عارف بزرگ اسلامی - شناخت واقعیت خدا، به نیروها و ویژگی‌های الهی مربوط می‌شود و نه به ذات پنهان و ویژگی‌های غیرقابل دسترس پروردگار. ذات الهی و نیروهای الهی با وجود آنکه جلوه‌های متفاوتی از واقعیت خداوند را متجلی می‌کنند، تفکیک‌ناپذیرند. در این مقاله، اصول تعالیم پالاماس و ابن عربی با هدف رسیدن به مشابتهای بین دو اندیشه با هم مقایسه شده است. این دو نگاه عرفانی متعلق به دو دین مختلف‌اند و به همین سبب تفاوت‌هایی دارند، اما هدف این مقاله نشان دادن یگانگی درونی و متعالی ادیان در مسیر معنوی شناخت واقعیت پروردگار است.

کلیدواژه‌ها

گریگوری پالاماس، ابن عربی، واقعیت خدا، نیروهای الهی، صفات الهی

^۱ استاد دانشگاه لودویگ-ماکسیمیلیان مونیخ، نشانی ایمیل: roland.pietsch@t-online.de

نگرش کتاب مقدس به سایر ادیان ترغیب ادیان به همیاری در راه برابری

اولریش دوخروف^۱

(صص ۹۱ تا ۱۰۸)

تاریخ دریافت: ۲۰۱۸/۱/۱۸، تاریخ پذیرش: ۲۰۱۸/۲/۵

چکیده

امروزه در آمریکا و اروپا تلاش فراوانی برای ارائه تصویری خصمانه از اسلام مشاهده می‌شود. به همین دلیل نیز نخست‌وزیر مجارستان با استناد به مغرب‌زمین مسیحی و اسلام‌هراسی، رفتار خود در زمینه عدم پذیرش پناهیجویان را توجیه می‌کند. این افراد بدون احساس همدردی و مسئولیت، با بهره‌جویی از هراس‌افکنی، هویتی مسیحی برای خود فراهم می‌آورند. رئیس‌جمهور فعلی آمریکا نیز مجدانه تصویری خصمانه از اسلام و به‌ویژه ایران ارائه می‌کند. اکنون زمان آن فرا رسیده است که این مسئله را به‌صورت اساسی از دیدگاه الهیات ادیان بررسی کنیم. در این مقاله به این موضوع پرداخته شده است که نگاه واقعی ادیان به یکدیگر، با هدف ایجاد صلح و حس همدردی چیست.

کلیدواژه‌ها

ادیان الهی، اسلام در اروپا، رابطه ادیان

^۱ استاد دانشگاه هایدلبرگ، آلمان، نشانی ایمیل: ulrich.duchrow@wts.uni-heidelberg.de